

บทที่ ๔

การตัดสินใจลงทุนในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์

เนื่องจากองค์การธุรกิจมีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ (Environment) มีเป็นหน้าที่ของผู้ลงทุนหรือผู้บริหารที่จะต้องศึกษาถึงปัจจัยเหล่านั้นว่า มีความเหมาะสมที่จะลงทุนเพียงไร ก็คือพิจารณาถึงบรรยากาศการลงทุนนั่นเอง จากการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยพิจารณาถึงปัจจัย ๑๐ ประการที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน พบว่าประเทศไทยมีความเหมาะสมที่จะลงทุนอยู่ในเกณฑ์ดี-พอใช้ ดังแสดงในตาราง ๔.๑

การลงทุนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ หลายประเภทในประเทศไทยยังขาดการวางแผนที่ดี ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการเพียงบางส่วน แต่ไม่เต็มที่เท่าที่ต้องการหรือเท่าที่ควรจะเป็น สำหรับอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ การวางแผนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ต้องลงทุนใน อาคารโรงงาน สิ่งก่อสร้าง เครื่องจักรและอุปกรณ์ ตลอดจนกำลังคน ในจำนวนที่สูงเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นโรงงานขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตสูงต้องใช้เงินลงทุนจำนวนสูงขึ้นไปอีก

สิ่งที่จำเป็นในการวางแผนการลงทุนคือข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้พิจารณาแนวโน้มในอนาคต แต่เนื่องจากระบบการเก็บข้อมูลในประเทศเรายังไม่ได้รับการสนใจเท่าที่ควร ทำให้การวางแผนไม่ได้ผลเต็มที่เพราะขาดข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นและเป็นประโยชน์

ข้อมูลที่ต้องพิจารณาสำหรับการตัดสินใจลงทุนหรือวางแผนต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศกำลังพัฒนามีดังนี้^๑

---

^๑United Nations Establishment and Development of Automotive Industries in Developing Countries, Repost and Proceeding of Seminar held in Karlovy Vary, Czechoslovakia 24 February-14 March 1966 Part II proceeding of the seminar pp. 55-56

ตารางที่ ๔.๑

แสดงบรรยากาศการลงทุน แยกตามปัจจัยต่าง ๆ

ประเทศ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	รวม
๑. ฮ็องกง	๔	๕	๔	๕	๔	๔	๕	๔	๔	๓	๔๒
๒. เกาหลีใต้	๔	๔	๔	๔	๕	๑	๕	๔	๔	๔	๔๑
๓. ญี่ปุ่น	๕	๓	๔	๕	๓	๕	๕	๓	๔	๓	๔๐
๔. สิงคโปร์	๔	๔	๔	๔	๔	๒	๕	๔	๔	๔	๓๕
๕. ไต้หวัน	๔	๓	๔	๔	๔	๒	๕	๔	๔	๔	๓๘
๖. มาเลเซีย	๓	๓	๓	๔	๓	๓	๔	๔	๔	๓	๓๕
๗. ไทย	๓	๓	๓	๓	๔	๓	๓	๔	๓	๔	๓๓
๘. ฟิลิปปินส์	๓	๓	๒	๔	๔	๒	๔	๔	๓	๔	๓๓
๙. อินโดนีเซีย	๓	๒	๑	๓	๔	๒	๓	๔	๓	๓	๒๘
เฉลี่ย ๑-๙	๓.๗	๓.๓	๓.๒	๔.๐	๓.๕	๒.๗	๔.๓	๓.๕	๓.๖	๓.๗	๓๖.๕
๑๐. จีน	๔	๑	๕	๓	๔	๑	๓	๒	๓	๑	๒๗
๑๑. เวียดนาม	๔	๑	๔	๒	๓	๑	๓	๒	๒	๑	๒๓
๑๒. พม่า	๓	๑	๔	๒	๒	๒	๑	๒	๒	๒	๒๑
๑๓. ลาว	๓	๑	๔	๒	๒	๑	๒	๒	๑	๑	๑๕
๑๔. กัมพูชา	๓	๑	๔	๑	๒	๑	๒	๑	๑	๑	๑๗

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ:

- A = เสถียรภาพของรัฐบาล
- B = ขอบจำกัดและความล่าช้าในการดำเนินงาน
- C = คอร์รัปชัน
- D = การคมนาคม
- E = แรงงาน
- F = สิทธิมนุษยชน
- G = โอกาสความก้าวหน้า
- H = ภาวะการครองชีพและค่าใช้จ่าย
- I = อัตราความเสี่ยงผลตอบแทน
- J = การสนับสนุนการลงทุนใหม่ ๆ

ความสำคัญ

คะแนน

- ดีมาก ๕
- ดี ๔
- พอใช้ ๓
- เลว ๒
- เลวมาก ๑

๑. ศึกษาถึงแผนหรือนโยบายต่าง ๆ ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมรถยนต์ได้แก่ แผนการคมนาคม โครงการสร้างถนน การขาดแคลนหรือเพียงพอของการขนส่ง การซ่อมแซม บำรุงรักษา และการให้บริการความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

๒. ทำการวิเคราะห์ปริมาณความต้องการ และต้นทุนรวม

๓. สภาพการคมนาคม รวมทั้งอายุการใช้งานของรถยนต์ โดยสังเกตจาก

๑) ผลของการบริการซ่อมแซม และบำรุงรักษารถยนต์ในปัจจุบัน

๒) ความหนาแน่นของการใช้รถยนต์ ซึ่งวัดจาก จำนวนรถยนต์ต่อจำนวนเนื้อที่หรือประชาชน เปรียบเทียบกับมาตรฐานของประเทศที่พัฒนาแล้ว

๔. ข้อมูลทางการเงิน

๕. ราคาขายรถยนต์และกลไกของราคา ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับภาษีการนำเข้า

๖. อัตราภาษีของประเทศ และโครงสร้างของภาษี ตลอดจนผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์

๗. การผลิตและเงื่อนไขการนำเข้าในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

๘. กำลังการผลิตของผู้ผลิตรถยนต์ และความเจริญก้าวหน้าในการผลิต เพื่อการกะประมาณแนวโน้มในอนาคต

๙. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตในปัจจุบัน โดยเฉพาะต้นทุนที่สูง ทำการศึกษาแนวโน้มของต้นทุนในสถานการณ์ต่าง ๆ ว่ามีปัจจัยอะไร เข้ามาเกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

๑๐. การพยากรณ์อนาคตสำหรับ ๕ ปีต่อไปโดยใช้ข้อมูลในอดีต

สำหรับการลงทุนสร้างโรงงานใหม่ ซึ่งได้ร่วมลงทุนกับชาวต่างประเทศ มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงเรื่องต่อไปนี้ เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานในการลงทุน^๑

๑. แนวความคิดและข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการกะประมาณค่าใช้จ่าย ข้อเสนอแนะของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์รถยนต์ ตลอดจนแผนการร่วมมือสำหรับการดำเนินงาน

^๑Ibid p. 56.

๒. รายละเอียดของวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้กับผู้ร่วมลงทุน เช่นในเรื่องค่าใช้จ่าย บางประเภท และต้นทุนต่าง ๆ การได้รับหรือเสียผลประโยชน์ ทบทวนข้อตกลงที่มีอยู่ ตลอดจน ความผูกพันสำหรับอนาคต

๓. ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อเริ่มดำเนินงาน ได้แก่^๑

- ๑) เครื่องมือ เครื่องจักร และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- ๒) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิต และการบุคคลากร ที่จะได้รับการคัดเลือก
ฝึกอบรม และมีจำนวนเพียงพอในการผลิต
- ๓) ปัญหาคุณภาพและความล่าช้าของวัตถุดิบ
- ๔) การควบคุมคุณภาพของรถยนต์
- ๕) การควบคุมต้นทุน

๔. ทบทวนข้อ ๑-๑๐ ดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งศึกษาความต้องการของตลาด

๕. เป้าหมายของวัตถุประสงค์ที่ได้ตกลงกันกับองค์การธุรกิจ หรือผู้ร่วมลงทุนต่างประเทศ

๖. ทบทวนแผนงานที่ได้วางไว้ทั้งหมด พร้อมกับศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ร่วมลงทุนใน

ต่างประเทศ

ตามหลักการในการวางแผนเพื่อสร้างโรงงานประกอบรถยนต์ เราจะต้องทำการศึกษา เพื่อพิจารณาทางที่จะเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนเป็นอันดับแรก ขั้นตอนในการ ศึกษาเพื่อพิจารณาทางที่จะเป็นไปได้ดังนี้

๑. สำรวจตลาด จะต้องสำรวจตลาดรถยนต์ว่ามีหรือไม่ ถ้ามีเป็นตลาดประเภทใด จะต้องหาว่าใครคือลูกค้าที่จะซื้อรถยนต์ (potential market) และมีจำนวนเท่าใด สำหรับประเทศไทย ตลาดมีความต้องการรถยนต์ใช้ในการพาณิชย์ มีประมาณ ๗๐-๗๕% ของความต้องการรถยนต์ ทั้งหมดอีกประมาณ ๒๕-๓๐% เป็นความต้องการรถยนต์นั่ง สิ่งต่อไปที่จะต้องทราบคือลักษณะของ ผู้ซื้อรถยนต์ซึ่งประกอบด้วย

ก. ระดับรายได้ ผู้ที่ซื้อรถยนต์ปกติจะเป็นผู้ที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไปจนถึงผู้มีรายได้สูง และรถยนต์ที่มีราคาสูงมากผู้ซื้อมักจะได้แก่ผู้มีรายได้สูง หรือมีฐานะที่ยู่ก่อนแล้ว สำหรับรถยนต์

^๑Ibid p. 46.

ที่มีราคาต่ำลงมาผู้ซื้อจึงเป็นผู้ที่มีรายได้ในระดับรองลงมา

ข. อาชีพ เนื่องจากประเทศไทย ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในทางเกษตรกรรม รถยนต์ที่อยู่ในความต้องการของตลาดจึงเป็นรถยนต์บรรทุกหรือรถยนต์ที่สามารถใช้ได้เอนกประสงค์ซึ่งมากกว่ารถยนต์นั่งประมาณ ๓ เท่า

ค. อายุ ตามกฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้ผู้ที่ขับขี่รถยนต์จะต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะและมีคุณสมบัติอย่างอื่นครบถ้วนหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการขับขี่รถยนต์ ดังนั้นการพิจารณาผู้ซื้อรถยนต์จึงควรคำนึงถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป

การพิจารณาถึงตลาดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยดังกล่าวข้างต้น เป็นอย่างน้อย เพื่อจะได้ทราบความต้องการรถยนต์ในปัจจุบันและอีก ๕ ปีข้างหน้าจะมีปริมาณทั้งสิ้นเท่าใด ผู้ซื้อรถยนต์แต่ละประเภทมีจำนวนเท่าใด ส่วนร่วมในตลาด (Marketshare) ของรถยนต์แต่ละประเภท ซึ่งจะทำให้สามารถประมาณการได้ว่า ถ้าสร้างโรงงานประกอบรถยนต์แล้วจะสามารถมีส่วนร่วมในตลาดได้กี่เปอร์เซ็นต์ และจำนวนที่ผลิตนั้นคุ้มกับต้นทุนหรือไม่ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการตัดสินใจลงทุนในอุตสาหกรรมนี้

๒. สถานที่ตั้งโรงงาน ที่ตั้งของโรงงานเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประเภทนี้อย่างมาก เพราะอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ใช้วัตถุดิบที่ผลิตขึ้นภายในประเทศและจากต่างประเทศ ซึ่งได้บรรจุในถังหรือหีบห่อตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่มาก นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นต้องนำรถยนต์ที่ผลิตเสร็จแล้วออกจากโรงงานเพื่อทำการจำหน่ายต่อไป การลำเลียงขนส่งสิ่งเหล่านี้ต้องทำด้วยความระมัดระวัง และส่วนใหญ่เป็นของที่มีน้ำหนักมาก เส้นทางคมนาคมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการพิจารณาตั้งโรงงาน

หลักในการเลือกทำเลที่ตั้งของโรงงาน

๑. การขนส่ง การขนส่งนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการเลือกที่ตั้ง โรงงานประกอบรถยนต์ควรตั้งอยู่ติดกับถนน โรงงานที่ตั้งอยู่ไกลแต่อยู่บนทางหลวงขนาดใหญ่ อาจจะดีกว่า

ศาสตราจารย์ นานานุกูล การบริหารการผลิต, ไทยวัฒนาพานิชย์ กรุงเทพฯ, พ.ศ. ๒๕๑๗

โรงงานที่ตั้งอยู่บนถนนขนาดเล็กได้ เพราะการมีทางหลวงที่ดี ทำให้เกิดการประหยัดเวลาในการขนส่งวัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งเวลาที่ประหยัดได้นี้ อาจจะมีค่ามากกว่าค่าน้ำมันรถขนส่งที่ต้องเสียเพิ่มขึ้นสำหรับระยะทางไกลกว่าก็ได้ นอกจากนี้ ทางหลวงที่ดียังขยายขอบเขตของแหล่งแรงงานที่จะมาป้อนโรงงานอีกด้วย เพราะทางหลวงที่ดี ทำให้คนงานที่อยู่ห่างไกลสามารถเดินทางมาทำงานได้สะดวกพอ ๆ กับคนที่อยู่ใกล้ ดังจะเห็นได้ว่า โรงงานอุตสาหกรรมส่วนมากมักจะเลือกทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ ก็เพราะต้องการได้รับประโยชน์ของสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการขนส่ง การติดต่อ การใกล้ตลาด และการจัดหาแรงงานได้ง่าย

๒. แรงงาน โรงงานประกอบรถยนต์จำเป็นต้องใช้แรงงาน จำนวนมาก ตั้งแต่แรงงานประเภทไม่มีทักษะไปจนถึงพวกช่าง วิศวกร และผู้บริหาร การตั้งโรงงานในต่างจังหวัดหรือที่ห่างไกลจะมีปัญหาขาดแคลนแรงงานบางชนิด เช่น พนักงานที่มีความรู้ทางด้านช่างและทางอาชีพะซึ่งเป็นแรงงานที่มีความสำคัญมากในการประกอบรถยนต์ นอกจากนี้การเลือกที่ตั้งโรงงานยังต้องพิจารณาถึงค่าแรงงานควบคู่กันไปด้วย

๓. ที่ดิน โรงงานประกอบรถยนต์ไม่ใช่สิ่งจูงใจที่มีความสำคัญในการซื้อรถยนต์ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะตั้งอยู่ใจกลางเมืองเพื่อดึงดูดความสนใจของบุคคลทั่วไปเหมือนกับโรงแรม ควรที่จะตั้งอยู่ในบริเวณชานเมืองซึ่งมีราคาไม่สูงจนเกินไป

๔. วัตถุดิบ โรงงานประกอบรถยนต์ใช้วัตถุดิบที่มีน้ำหนักมาก ควรที่จะตั้งอยู่ใกล้โรงงานประกอบชิ้นส่วนรถยนต์หรือใกล้ท่าเรือ ดังนั้นการเลือกที่ตั้งจะต้องคำนึงถึงการขนส่งวัตถุดิบกับการขนส่งสินค้าควบคู่กันไปและพยายามเลือกที่ตั้งโรงงาน ที่จะปรับความสมดุลเพื่อให้ค่าใช้จ่ายต่ำสุด ในกรณีที่โรงงานจำเป็นต้องตั้งอยู่ห่างวัตถุดิบก็จะต้องมีการขนส่งที่เหมาะสม

๕. ตลาดจำหน่าย โรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าที่มีน้ำหนักและปริมาตรสูง โดยเฉพาะโรงงานที่เพิ่มน้ำหนักหรือปริมาตรของสินค้าขณะผ่านกระบวนการผลิต เช่น โรงงานประกอบรถยนต์จำเป็นต้องตั้งอยู่ใกล้ตลาดจำหน่าย เพื่อลดการขนส่ง

๖. สาธารณูปโภค โรงงานประกอบรถยนต์ควรที่จะตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเหมาะสมเกี่ยวกับไฟฟ้าและน้ำ เพราะว่าเป็นปัจจัยในการผลิตที่สำคัญ การที่จะลงทุนในเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดใหญ่ของตนเอง จะเป็นการลงทุนที่สูง

๗. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมของโรงงานเป็นปัจจัยชนิดที่วัดไม่ได้ ได้แก่บริการสังคมต่าง ๆ ที่มีอยู่เช่น การมีตำรวจรักษาความปลอดภัย การมีตำรวจดับเพลิง การมีบริการเก็บขยะมูลฝอย

หลักเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ตั้งโรงงานดังกล่าวข้างต้นจะสามารถช่วยในการกำหนดว่าควรที่จะเลือกที่ใดเป็นที่ก่อสร้างโรงงานประกอบรถยนต์ อย่างไรก็ตามเมื่อสามารถเลือกสถานที่ที่มีลักษณะดังกล่าวได้ ก็อาจจะยังมีปัญหาอีกประการหนึ่ง ที่อาจจะทำให้ไม่สามารถใช้สถานที่ดังกล่าวได้ คือปัญหาเกี่ยวกับผังเมือง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับทางราชการ เพราะในบางสถานที่ที่เหมาะสมจะทำการก่อสร้างโรงงานได้นั้น ถูกจัดให้อยู่ในเขตที่อยู่อาศัย (Residential area) ซึ่งทำให้ไม่สามารถใช้สถานที่นั้น ๆ ได้ ดังนั้นการเลือกสถานที่ตั้งของโรงงานนอกจากจะให้ไปตามหลักเกณฑ์แล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากทางสำนักผังเมืองด้วย

๘. ต้นทุนในการสร้างโรงงานและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์เป็นจำนวนเงินที่สูงมาก เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมบางประเภท นอกเหนือจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นที่จะต้องจัดหาเพื่อประกอบการพิจารณาและวางแผนการลงทุนแล้ว ข้อมูลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องจัดเตรียมเพื่อการลงทุนคือ ต้นทุนของการดำเนินการประกอบรถยนต์นับตั้งแต่ค่าก่อสร้าง เครื่องจักรและอุปกรณ์ ประมาณการรายได้รายจ่ายและคำนวณหาอัตรากำไรเพื่อพิจารณาผลตอบแทนจากการลงทุนว่าควรลงทุนหรือไม่ ถ้าควรจะต้องเป็นการลงทุนในลักษณะใด

๘. การประมาณรายได้ รายจ่าย และผลกำไร

รายได้ของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ ประกอบด้วย ๒ ประเภทคือ รายได้จากการประกอบหรือขายรถยนต์ และรายได้อื่น ๆ ปกติแล้วรายได้หลักของโรงงานประกอบรถยนต์ คือรายได้จากการประกอบหรือขายรถยนต์ ดังนั้นการผลิตรถยนต์จึงมีความสำคัญต่อรายได้ของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์มาก การลงทุนในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ควรลงทุนต่อเมื่อจุดคุ้มทุนอยู่ที่อัตราการผลิตเฉลี่ย ๕๐-๖๐% เป็นอย่างสูง แต่ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับต้นทุนการผลิต และการตั้งราคาขายของรถยนต์ด้วย ฉะนั้นผลกำไรของอุตสาหกรรมนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามกำไรจากการขายรถยนต์แต่ละคันเฉลี่ย ๑๐-๑๕% ของราคาขาย